

TAUSTINFO

TARBIJAHINDADE HARMONEERITUD INDEKS

Tarbijahindade kallinemise võrdlemiseks eri riikides on Euroopa Liidu statistikaamet välja töötanud ja kasutusele võtnud tarbijahindade harmoneeritud indeksi (Harmonised Index of Consumer Prices ehk HICP).

Harmoneeritud indeksi (eesti keeles lühendatult THHI) puhul on arvesse võetavate kaupade ja teenuste nimistu kõigi jaoks ühine, osakaalud aga vastavad iga riigi tegelikele kulutustele. Erinevalt Eesti praegusest praktikast, mis lähtub kogu eelneva aasta tarbijakulutuste keskmisest struktuurist, on THHI arvutamise aluseks aasta viimase kuu kulutused.

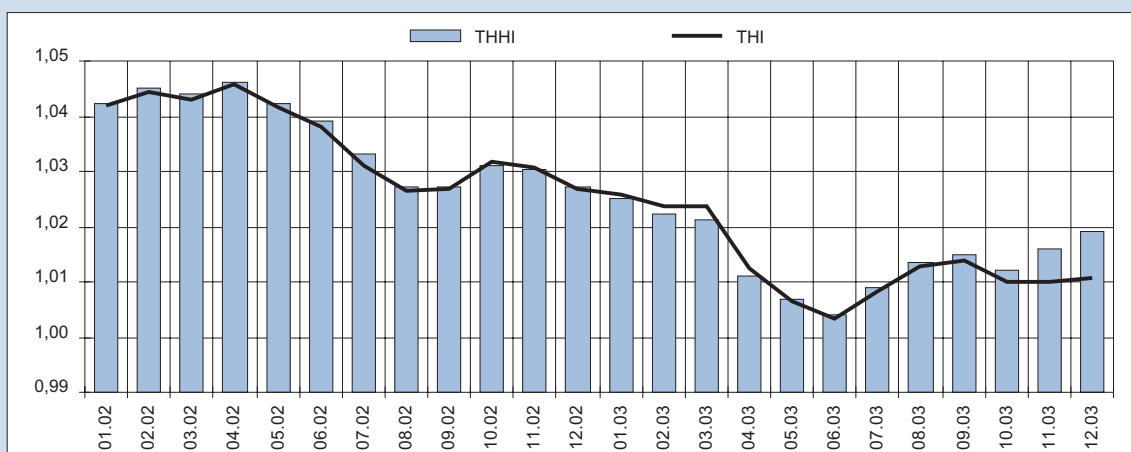
Eestis kasutusel olevast tarbijahinnaindeksist erineb THHI peamiselt selle poolest, et THHI puhul lisatakse tarbija ostukorvile ka mitteresidentide poolt Eesti territooriumil tehtud tarbimiskulutused. Esmapilgul võiks eeldada, et mitteresidentide ostukorvis on teenuste osakaal suurem, mis omakorda õigustaks tulevikus THHI kiiremat kasvu, võrreldes traditsioonilise tarbijahinnaindeksiga. Lähem pilk ostukorvide struktuurile viitab siiski sellele, et kaupade ja teenuste osatähtsuse erinevus on väike, mistõttu ka

Tabel 1b. Kaupade ja teenuste osakaalude erinevus THHIs ja THIs (2004. a näitel)

	THHI	THI	Erinevus (protsendipunktides)
Kaubad	714,9	656,8	58,1
sh tööstuskaubad	412,6	344,3	68,3
toidukaubad (sh alkohol ja tubakatooted)	302,3	312,5	-10,2
Teenused	285,1	342,2	-57,1

hinnatõusu tempo peaks mõlema indeksi järgi kujunema üsna sarnaseks (vt tabel 1b).

Seda järeldust kinnitab tõsiasi, et viimase kahe aasta vältel ei ületanud kahe näitaja erinevused ühelgi kuul 0,2 protsendipunkti ja harmoneeritud indeksi järgi mõõdetud inflatsioonitempo osutus mõnel perioodil traditsioonilise THlga võrreldes isegi veidi madalamaks (vt joonis 2b). Eesti Statistikaameti kuukirjas avaldatakse harmoneeritud kuuindekseid alates 2003. aasta juulist, pikemad aegread on saadaval ELi statistikaameti koduleheküljel (<http://europa.eu.int/newcronos>).

Joonis 2b. Harmoneeritud ja tavalise indeksi järgi mõõdetud tarbijahindade tõus Eestis aastail 2002–2003